

Dieren op rantsoen

Hoe actiever een dier is, hoe meer behoefte het heeft aan eten en drinken.

Dieren in het wild hebben geleerd om zuinig met water en voedsel om te gaan. Dat komt omdat er op veel plaatsen niet genoeg water of voedsel is. Sommige huisdieren hebben die gewoonte nog overgehouden van hun wilde voorouders.

Als je de natuur van de landen van herkomst kent, kun je ook het eetgedrag van je huisdier begrijpen. Het is goed om dat te weten, want niet elk eetgedrag is nog goed voor een huisdier. De meeste huisdieren eten bijvoorbeeld al snel te veel.

Water

In *droogtelanden* kunnen dieren lang zonder *water*.

Een voorbeeld is de koala. De koala leeft hoog in de bomen. Op de grond is het te gevaarlijk. Hij eet alleen maar vochtige eucalyptusbladeren. Het vocht van de dauw op de bladeren gebruikt hij ook. Om niet al te veel vocht te verliezen houdt de koala zich erg rustig.

Een kameel of dromedaris kan ook weken zonder vocht. Het dier is gewend geraakt om veel water (30% van zijn gewicht) in het lichaam op te slaan en heel zuinig te gebruiken. Bovendien kan een kameel niet zweten.

Voeren

Sommige dieren zijn echte veelvraten. En die veelvraten zijn vaak ook vreselijke bedelaars. Daardoor kunnen ze snel te dik worden.

Neem bijvoorbeeld pony's. Pony's in het wild leven van droge grasstengels. Ze eten de hele dag door en worden niet vet. Als huisdier krijgen ze vaak hooi. Daar worden ze ook niet vet van. Maar van brok worden ze dat wel. Geef ze niet teveel brok, want ze eten alles op! Bijvoeren met brok mag alleen als ze ook veel draven of bereden worden.

Wolven of honden in het wild eten tot ze propvol zijn. Er kan wel dagen overheen gaan voor ze een volgende prooi vangen. Als huisdier blijven honden ook dooreten als ze teveel krijgen. Maar eigenlijk is dat niet meer nodig, want ze krijgen elke dag te eten. Als je niet oppast, dan krijgen ze op die manier elke dag teveel!

Boeken over voeren

Er zijn veel boeken in de handel waarin je kunt opzoeken hoeveel je elk dier moet voeren. Met het *voedernormenboek* heb je al geoefend. Voor andere huisdieren kun je ook genoeg vinden. Verder heb je nog internet.

Hoeveelheid voor berekenen

Niet alle dieren krijgen evenveel in hun voerbak. De één eet nou eenmaal meer dan de ander.

Voor het *dagelijkse onderhoud* heeft een dier niet veel voedsel nodig. Moet het dier meer doen, zoals draven, rennen, snel groeien, veel melk of eieren produceren of drachtig zijn, dan heeft het dier meer nodig.

Grote dieren eten naar verhouding evenveel als kleine dieren. Vaak wordt de hoeveelheid voedsel uitgedrukt in hoeveelheid grammen per kg lichaamsgewicht (*LG*).

Gemiddeld is dit 25 gram DS (Droge Stof) per kg lichaamsgewicht.

Een paar voorbeelden voor *droge voersoorten* zoals hooi, korrel, brok:

- Een konijn van 4 kg: $4 \times 25 \text{ gram} = 100 \text{ gram}$ hooi of korrel.
- Een hond van 20 kg: $20 \times 25 \text{ gram} = 500 \text{ gram}$ of 0,5 kg hondenbrok.
- Een paard van 500 kg: $500 \times 25 \text{ gram} = 12500 \text{ gram}$ of 12,5 kg hooi.
- Een olifant van 6000 kg: $6000 \times 25 \text{ gram} = 150000 \text{ gram}$ of 150 kg hooi.

Voor *blikvoer* (met vocht) of verse groenten zoals peen, sla, voederbiet is dit ongeveer 70 gram per kg lichaamsgewicht. Blikvoer voor honden en katten bevat ongeveer 85% vocht.

Maar pas op! Dit zijn vuistregels. Blijf controleren of het dier in goede *conditie* is en blijft. Let daarbij op de volgende zaken:

- gelijk blijvend gewicht;
- eetlust;
- levendigheid;

- oplettendheid.

Ook de uitwerpselen van het dier kunnen je veel vertellen over de gezondheid en de vertering van het voedsel.

Extra voer geven

Hardwerkende, snel groeiende, hardlopende of drachtige en zogende dieren hebben wat extra's nodig. Vaak is dit *krachtvoer* voor groei en energie.

Geef je een dier teveel, dan wordt het vet en sloom. Vette vrouwelijke dieren kunnen ook niet goed jongen krijgen.

Wil je dieren gezond houden, geef ze dan niet te veel voedsel.

Figuur 7-8: Deze dame kan wel iets extra's gebruiken.

Water geven

Je zult wel eens gemerkt hebben dat je bij het ene dier het *water* elke dag moet bijvullen, en dat een andere dier wel drie dagen met het water doet. Dieren die *verse planten* eten, drinken minder. Er zit immers al veel water in de planten.

Huisdieren kun je bijna nooit teveel water geven. Bij *droogvoer* drinken ze wat meer dan bij vers of vochtig voer. Wel moet je elke dag het water verversen, ook als het nog niet op is.

Dieren in hokken kunnen nogal met water knoeien. Zorg dat het niet op het droogvoer komt. Natte plekken in hokken moet je droogmaken, anders groeien er *ziektekiemen*.